

بررسی و تحلیل محتوایی و تعداد مقاله های منتشر شده در حوزه مالیات در ایران

منصور گرکز^۱، عبدالعزیز یقه^۲، هاجر باطنی^۳، علی اکبر حاجیان^۴

^۱دانشیار، گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد گرگان، گرگان، ایران
^۲استادیار، گروه آمار، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علی آباد کتول، علی آباد کتول، ایران
^۳دانشجوی دکتری تخصصی، گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد گرگان، گرگان، ایران
^۴گروه مدیریت، واحد علی آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آباد کتول، ایران

نویسنده مسئول:

منصور گرکز

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

چکیده

هدف این پژوهش بررسی تعداد و تحلیل محتوای مقاله های منتشر شده مالیات و مشخص کردن اولویت پژوهشی زیرمجموعه های آن در ایران است. پس از بررسی کمی و دسته بندی مقاله های منتشر شده از رویکردی آرشیوی و تحلیل محتوا استفاده شد. برای این پژوهش تعداد مقاله های مرتبط با مالیات از ابتدای زمان انتشار هر نشریه، نسبت به کل مقاله های منتشر شده تا پایان آذرماه ۱۳۹۶ بررسی شد. بررسی ها نشان می دهد که تعداد مقاله های مالیات منتشر شده در نشریه ها تا پایان آذر ۱۳۹۶ برابر با ۳۳۸ مقاله است. (در نشریه های حسابداری و مالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تنها ۹۰، در سایر نشریه های حسابداری ۳۳ و در نشریه های غیر حسابداری و مالی ۲۱۵) بررسی محورهای محتوایی مقاله های مالیات با آماره کای دو نیز نشان دهنده تفاوت معنادار در محورهای مختلف است. تحلیل محتوا نشان می دهد که سایر موضوعات مالیات بیشترین و تمکین مالیاتی کمترین تعداد مقاله ها را به خود اختصاص داده اند.

کلمات کلیدی: فرار مالیاتی، اجتناب مالیاتی، تمکین مالیاتی، سیرسازی مالیاتی، مالیات سبز.

مقدمه

در هراقتصادی دولتها برای ادای مسئولیت خود، نیازمند به انجام یک سری هزینهها بوده که انجام این هزینهها نیاز به یک سری درآمدها دارند. در بین انواع درآمدهای دولت، مالیات قابل قبولترین و مناسبترین نوع از نظر اقتصادی است و به عنوان ابزاری کارآمد در جهت اجرای سیاستهای اقتصادی، اعم از توزیعی و مالی و حتی هدایت اقتصاد در مسیر اهداف کلان اقتصادی بشمار می آید. لذا از نظر اقتصاددانان، وجود یک نظام مالیاتی کارآمد برای تداوم فعالیتهای دولت، ضروری است. افزون بر این، در کشورهای تک محصولی، مانند کشور ما که برای تأمین هزینههای دولت، بیشتر متکی به درآمدهای حاصل از صادرات منابع طبیعی هستند، توجه بیشتر به نقش مالیات در بودجه دولت ضرورت دارد [۱۳]؛ اما باید اعتراف کرد که به دلیل مشکلات موجود در سیستم مالیاتی کشور، این سیستم قادر به تأمین بخش عمدهای از درآمدهای دولت نیست. بر این اساس، لازم است به تحلیل مشکلات موجود در نظام مالیاتی کشور پرداخت و با اتخاذ تدابیر در جهت رفع آنها اقدام نمود [۱۱]. بنابراین باید با اجرای پژوهشهای کاربردی در این مسیر، زمینه برای شناسایی عوامل مؤثر بر مالیات را شناسایی و بسترهای لازم برای توسعه سیستم مالیاتی کشور فراهم نمود زیرا در هر حوزه‌ای در علوم تخصصی تا موضوعی پژوهش و بررسی نشود، نمی‌توان انتظار گسترش آن را داشت. تعداد انتشارات علمی و مقاله‌ها، مهم‌ترین شاخص کمی تولید علم محسوب می‌شود. در این میان، تحلیل انتشار مقاله‌ها و کتاب‌های علمی معمول‌ترین شیوهی ارزیابی میزان پژوهش‌های علمی به شمار می‌آید [۲]. پژوهش‌های انجام شده در کشور با روش تحلیل محتوا، بیشتر در زمینه پژوهش‌های علوم اجتماعی متمرکز است و در حوزه‌های حسابداری توجه چندانی به آن نشده است. از سوی دیگر، تا به حال پژوهشی دانشگاهی جهت تحلیل تعداد و محتوای مقاله‌های منتشر شده در حوزه مالیات صورت نگرفته است. با استفاده از یافته‌های این پژوهش پراکندگی موضوعی مقاله‌های منتشر شده در زمینه مالیات بررسی شده است. در این پژوهش علاوه بر اینکه سیر موضوعی مقاله‌ها مشخص شده، می‌توان مقوله‌های موضوعی کمتر کار شده را تقویت نمود و از تکراری شدن مباحث در مقوله‌های دیگر جلوگیری کرد. لذا پرسش‌های اساسی در این خصوص عبارت‌اند از: پژوهشگران حسابداری در چه حوزه‌هایی از مالیات بیشترین و کمترین تعداد مقاله را ارائه کرده‌اند؟ پیام اصلی پژوهش‌های صورت گرفته در خصوص مالیات چه بوده است و در چه حوزه‌هایی نیاز بیشتری به پژوهش احساس می‌شود؟ هدف اصلی این پژوهش بررسی کمی آرشیوی مطالعات انجام گرفته در حوزه مالیات و پاسخ به پرسش‌های ذکر شده است تا گرایش‌های پژوهشی پژوهشگران و محتوای مقاله‌های آن‌ها در حسابداری نیز افشا شود. لذا در مرحله اول به جمع‌آوری آرشیو و شمارش مقاله‌ها پرداخته می‌شود و سپس از تجزیه و تحلیل محتوا برای بررسی یافته‌های مقاله استفاده می‌شود. ساختار مقاله به این شرح است: بخش ۲ به مبانی نظری مالیات و پیشینه پژوهش داخلی و خارجی در این زمینه اختصاص دارد. بخش ۳ روش پژوهش، تحلیل محتوا و گام‌های آن را توصیف می‌کند و بخش ۴ به ارائه فرضیه‌ها و بخش ۵ یافته‌های پژوهش را در زیرمجموعه‌های حسابداری گزارش می‌کند. در بخش ۶ نیز نتیجه‌گیری بیان شده است.

مبانی نظری پژوهش و پیشینه پژوهش

درباره تعریف مالیات میان علمای مالیه اختلاف نظر زیادی وجود دارد و تعریف‌های زیادی از مالیات بیان شده است و هنوز هم تعریف جامعی که شامل انواع مالیات‌ها باشد، وجود ندارد. مالیات سهمی است که به موجب اصل تعاون ملی در حدود قوانین، هر یک از سکنه کشور باید از ثروت و از درآمد خود برای تأمین هزینه‌های عمومی و حفظ مصالح کشور به قدر توانایی خود به خزانه دولت بدهد [۳]. این مبالغ اجباری و غیر قابل برگشت بوده [۱۶] و برای حفظ و اهمیت برای دارایی [۱۲] از کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و خصوصی به وسیله اهرم‌های اداری و اجرایی دولت وصول می‌شود [۹]. پژوهش‌هایی همانند موضوع پژوهش حاضر، در حوزه‌های مشابه نظیر حسابداری و مدیریت انجام گردیده که می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

نمازی و همکاران [۱۵] به بررسی تعداد و تحلیل محتوای مقاله‌های اخلاق حسابداری با استفاده از رویکرد آرشیوی و تحلیل محتوا پرداختند. آن‌ها به این نتیجه رسیدند که تعداد مقاله‌های اخلاق منتشر شده در نشریه‌های پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری کمتر از تعداد مقاله‌های منتشر شده اخلاق در سایر نشریه‌های حسابداری و مالی و نشریه‌های غیر حسابداری و مالی است. همچنین بررسی محتوایی مقاله‌های اخلاق حسابداری نشان دهنده تفاوت معنادار در محورهای مختلف اخلاق است.

حسینی و جمکرانی [۴] به تحلیل محتوای مقالات انتشار یافته مدیریت سود در ژورنال برتر حسابداری جهان، با استفاده از تکنیک تحلیل محتوا بین سال‌های ۱۹۹۶ تا ۲۰۱۶ پرداختند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که بیشترین تعداد مقالات مدیریت سود، با ۷/۶۵٪، در سال‌های ۲۰۰۶، ۲۰۰۸ و ۲۰۱۰ انتشار یافته‌اند، از این میان ژورنال *Accounting Review*، بیشترین تعداد مقالات را به

خود اختصاص داده است و رویکرد غالب در مقالات، روش تعهدی درانجام مدیریت سود بوده، در میان مراکز علمی مشارکت کننده، دانشگاه نیویورک بیشترین نقش را داشته و مدل جونز (۱۹۹۱) به عنوان پرکاربردترین مدل و مدل اصلاح شده جونز در رتبه دوم قرار دارد. بیشترین روش پژوهش به کار گرفته شده روش همبستگی بوده و در ۶۴/۲۹٪ مقالات، مدیریت سود متغیر وابسته بوده است و نیز در ۹۵٪ پژوهش‌های انجام شده، متغیر مدیریت سود با متغیرهای مورد بررسی، دارای رابطه معناداری باشند که نشان از محتوای اطلاعاتی و اعتبار اندازه‌گیری آن حکایت دارد.

رهنمای رودپشتی و همکاران [۶] به تحلیل موضوعی نشریات دارای رتبه علمی-پژوهشی حوزه مالی و حسابداری در ایران و نشریه Finance آمریکا و مقایسه نتایج آن‌ها با یکدیگر با استفاده از مدل پانل دیتا و تکنیک تحلیل محتوا و روش تجزیه و تحلیل آماری و اقتصادسنجی پرداختند. آن‌ها با مطالعه بازده فصلنامه دارای رتبه علمی-پژوهشی در حوزه حسابداری و شش فصلنامه دارای رتبه علمی-پژوهشی در حوزه مالی طی دوره زمانی ۱۳۹۱-۱۳۸۸ و مقایسه نتایج آن‌ها با ۴۸۰ عنوان مقاله منتشر شده در نشریه Finance در طی سال‌های ۲۰۱۱-۲۰۰۸ به این نتیجه رسیدند که در نشریات حسابداری ایران رابطه معنی دار اما ضعیفی بین تعداد مقالات منتشر شده و موضوع حسابداری وجود دارد. همچنین در نشریات مالی ایران رابطه مثبت و معنی داری بین تعداد مقالات منتشر شده با موضوع مالی وجود دارد. علاوه بر این ارتباط مثبت و معناداری بین رویکرد انتشار مقالات در نشریه Finance آمریکا با موضوع مالی وجود دارد.

راهنمای رودپشتی و همکاران [۷] به تحلیل محتوای موضوعی نشریات علوم مالی دارای رتبه علمی-پژوهشی در ایران براساس عنوان آن‌ها از سال ۱۳۹۱-۱۳۷۲ و مقایسه با نشریه Finance آمریکا از سال ۲۰۱۳-۱۹۴۶ که دارای رتبه ISI با ضریب تکاثر ۴.۲۱۸ است پرداختند. آن‌ها با بررسی ۵۴۶ عنوان مقاله منتشر شده در شش فصلنامه دارای رتبه علمی-پژوهشی در حوزه مالی در ایران و ۴۶۷۹ عنوان مقاله منتشر شده در نشریه Finance و روش تحلیل محتوا از نوع کمی به این نتایج رسیدند که براساس عنوان مقالات در ایران، بیشترین درصد انتشار با ۳۴٪، مربوط به مقالات با موضوع مدیریت مالی و کمترین درصد انتشار با ۰/۰۳٪، مربوط به مقالات با موضوع حسابداری مدیریت است. در نشریه Finance نیز نتایج بررسی‌ها نشان می‌دهد بیشترین درصد انتشار با ۲۸٪، مربوط به مقالات با موضوع مدیریت مالی انتشار یافته‌اند.

راهنمای رودپشتی و همکاران [۸] به بررسی محتوای موضوعی نشریات دارای رتبه علمی-پژوهشی رشته حسابداری در ایران بر اساس عنوان آن‌ها از سال ۱۳۹۰-۱۳۷۱ با استفاده از تکنیک تحلیل محتوا پرداختند. آن‌ها با بررسی ۱۱۵۴ عنوان مقاله منتشر شده در بازده فصلنامه دارای رتبه علمی-پژوهشی در رشته حسابداری به این نتیجه رسیدند که بر اساس عنوان مقالات بیشترین درصد انتشار، موضوع حسابداری مالی با ۲۹٪ و پس از آن مقالات با موضوع مالی با ۲۴٪ است. ۲۲٪ از مقالات منتشر شده با موضوع حسابداری مدیریت، ۱۴٪ موضوع حسابداری، ۶٪ مدیریت و تنها ۵٪ مقالات با موضوع حسابداری دولتی بوده است.

آدریکاریا، بتانکورت و آلشیریک [۱۸] به بررسی نامه‌های اظهار نظر نوشته شده در پاسخ به نقشه راه IFRS پیشنهادی SEC، با استفاده از تحلیل محتوای سنتی و یک نرم‌افزار منحصربه‌فرد خوشه‌بندی متن، (CLUTO) پرداختند. نتایج نشان داد اکثریت پاسخ‌ها، بانقشه راه پیشنهادی مخالف‌اند. به علاوه، تفاوت سیستماتیک میان ویژگی‌های پاسخ‌دهندگان نظرات دریافتی، مانند نوع پاسخگو، ویژگی‌های شرکت و وابستگی‌های صنعت، وجود دارد.

باتوجه به مطالعه و بررسی‌های انجام شده تاکنون هیچ‌گونه پژوهشی مربوط به تعداد و محتوای مقاله‌های منتشر شده مربوط به مالیات در مجلات صورت نگرفته و لذا سهم نشریه‌های پژوهشی کشور و محتوای پژوهش‌های مالیات منتشر شده در آن‌ها مشخص نشده است؛ لذا هدف اصلی این پژوهش بررسی جایگاه مقالات مالیات از منظر اولویت‌های پژوهشی پژوهشگران است.

روش پژوهش

این پژوهش به بررسی تعداد و تحلیل محتوای مقاله‌های مرتبط با مالیات در ایران می‌پردازد؛ بنابراین از نظر استفاده از یافته‌ها، کاربردی و از نظر نوع روش پژوهش، ترکیبی از روش کیفی و کمی است. این مطالعه ابتدا از روش تحلیل محتوا استفاده می‌کند تا با استفاده از منابع آرشیوی داده‌های لازم را برای اجرای مطالعه‌ی توصیفی را فراهم سازد، سپس مبانی پژوهش کمی و آزمون فرضیه‌ها را دنبال می‌کند.

برای این پژوهش تعداد مقاله‌های مرتبط با مالیات از ابتدای زمان انتشار هر نشریه، نسبت به کل مقاله‌های منتشر شده تا پایان آذرماه ۱۳۹۶ مقایسه شد. برای این منظور به سایت تک‌تک نشریه‌های حسابداری و مالی به منظور بررسی و شناسایی مقاله‌هایی که بتوان آن را در گروه مقاله‌های مالیات برشمرد، مراجعه شد و مقاله‌های منتشر شده‌ای که در طول سال‌های انتشار نشریه‌ها در عنوان آن‌ها از کلمه‌ی مالیات استفاده شده، در لیست مقاله‌های مالیات آن نشریه گنجانده شد. دلیل اصلی این امر آن است که عنوان مقاله، مفهوم و مسیر اصلی مقاله را نشان می‌دهد و باید به‌طور خلاصه، مضمون اصلی پژوهش را نیز نشان دهد. عنوان مقاله باید کوتاه و گویا و تنها بیانگر متغیرهای اصلی پژوهش باشد [۱۰]. با این وجود با مراجعه به سایت‌های تخصصی حسابداری تنها مقاله‌هایی انتخاب شدند که در عنوان آن‌ها از کلمه مالیات استفاده شده و به بررسی مالیات پرداخته‌اند و مالیات جزء متغیرهای اصلی پژوهش بوده است. مقاله‌هایی که تنها در بخشی از آن به بررسی مالیات پرداخته شده است در تعداد مقاله‌های آن نشریه بررسی نشد؛ زیرا این پژوهش صرفاً به بررسی مقاله‌هایی می‌پردازد که مالیات را به‌عنوان متغیر اصلی در نظر گرفته‌اند. در ادامه برای بررسی، نشریه‌ها به سه دسته تقسیم شدند. دسته‌ی اول نشریه‌های حسابداری که اسامی آن‌ها در لیست منتشر شده سایت نشریات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری^۱ دیده می‌شود و دسته دوم سایر نشریه‌های حسابداری و مالی (دارای مجوز از وزارت ارشاد و غیره) که به انتشار مقاله‌های حرفه‌ای حسابداری پرداختند. دسته سوم سایر نشریه‌های غیر حسابداری که به انتشار مقاله‌ی مرتبط با مالیات پرداختند. مقاله‌های این دسته با جستجو در سایت‌هایی نظیر موتور جستجو گوگل^۲، انسانی^۳، جهاد دانشگاهی^۴ و نورمگز^۵ یافت شده‌اند.

بعد از بررسی کمی تعداد مقاله‌ها از رویکرد تحلیل محتوای کیفی برای بررسی عناوین آن‌ها استفاده شد.

فرضیه‌ها

با توجه به مطالب مطرح شده: فرضیه‌های پژوهش به شرح زیر بیان می‌شوند:

فرضیه اول: میانگین تعداد مقاله‌های منتشر شده در زمینه‌ی مالیات در مجلات «علمی پژوهشی» وزارت علوم تحقیقات و فناوری، کمتر از میانگین تعداد مقاله‌های منتشر شده در سایر نشریه‌های حسابداری و مالی است؛

فرضیه دوم: میانگین تعداد مقاله‌های منتشر شده در زمینه‌ی مالیات در مجلات «علمی پژوهشی» وزارت علوم تحقیقات و فناوری، کمتر از میانگین تعداد مقاله‌های منتشر شده در سایر نشریه‌های غیر حسابداری و مالی است؛

فرضیه سوم: بین میانگین تعداد مقاله‌های منتشر شده در زمینه‌ی مالیات در انواع نشریه تفاوت معناداری وجود دارد.

¹- journals.msrt.ir
²-google.com
³-ensani.ir
⁴-sid.ir
⁵-noormags.ir

یافته‌ها

نشریه‌های حسابداری و مالی موجود در سایت نشریات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

نگاره ۱ تعداد مقاله‌های مرتبط با مالیات در نشریه‌های علمی پژوهشی و همچنین علمی ترویجی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تا انتهای آذر ۱۳۹۶ را به ترتیب بیشترین فراوانی انتشار نشان می‌دهد.

نگاره (۱) - تعداد مقاله‌های مرتبط با مالیات در نشریه‌های مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	رتبه نشریه	سال شروع به کار	تعداد شماره‌های منتشر شده	تعداد مقاله‌های منتشر شده	تعداد مقاله‌های مالیات منتشر شده	درصد تشکیل دهنده مقاله‌های مالیات
۱	دانش حسابداری	دانشگاه باهنر کرمان	پژوهشی	۱۳۸۹	۳۰	۲۱۸	۱۰	۰/۰۴۶
۲	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	انجمن حسابداری مدیریت	پژوهشی	۱۳۹۱	۲۳	۲۳۳	۱۰	۰/۰۴۳
۳	بررسی‌های حسابداری و حسابرسی	دانشگاه تهران	پژوهشی	۱۳۷۱	۷۲	۵۳۴	۸	۰/۰۱۵
۴	پژوهش‌های تجربی حسابداری	دانشگاه الزهرا (س)	پژوهشی	۱۳۹۰	۲۵	۳۱۴	۷	۰/۰۲۲
۵	حسابداری مدیریت	دانشگاه آزاد اسلامی	پژوهشی	۱۳۸۷	۳۷	۲۷۶	۶	۰/۰۲۲
۶	تحقیقات حسابداری و حسابرسی	انجمن حسابداری ایران	پژوهشی	۱۳۸۸	۳۲	۲۷۷	۶	۰/۰۲۲
۷	دانش حسابداری مالی	دانشگاه بین‌المللی امام (ره)	پژوهشی	۱۳۹۰	۱۹	۱۳۷	۵	۰/۰۳۶
۸	پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی	دانشگاه آزاد اسلامی	پژوهشی	۱۳۸۸	۳۵	۲۷۹	۵	۰/۰۱۸
۹	دانش حسابرسی	دیوان محاسبات کشور	پژوهشی	۱۳۸۸	۲۹	۲۳۹	۴	۰/۰۱۷
۱۰	پژوهش‌های حسابداری مالی	دانشگاه اصفهان	پژوهشی	۱۳۸۸	۳۲	۲۴۲	۴	۰/۰۱۶

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	رتبه‌ی نشریه	سال شروع به کار	تعداد شماره‌های منتشر شده	تعداد مقاله‌های منتشر شده	تعداد مقاله‌های مالیات منتشر شده	درصد تشکیل دهنده مقاله‌های مالیات
۱۱	دانش سرمایه‌گذاری	انجمن مهندسين مالي ايران	پژوهشی	۱۳۹۱	۲۴	۲۹۹	۴	۰/۰۱۳
۱۲	مطالعات تجربی حسابداری مالی	دانشگاه علامه طباطبایی (ره)	پژوهشی	۱۳۸۲	۵۳	۳۲۶	۳	۰/۰۰۹
۱۳	پژوهش‌های کاربردی در گزارشگری مالی	سازمان حسابرسي	پژوهشی	۱۳۹۰	۱۰	۶۹	۳	۰/۰۴۳
۱۴	تحقیقات مالی	دانشگاه تهران	پژوهشی	۱۳۷۲	۴۱	۳۴۴	۲	۰/۰۰۶
۱۵	بورس اوراق بهادار	سازمان بورس اوراق بهادار	پژوهشی	۱۳۸۸	۳۵	۲۳۰	۲	۰/۰۰۹
۱۶	حسابداری ارزشی و رفتاری	دانشگاه خوارزمی	پژوهشی	۱۳۹۵	۳	۲۵	۲	۰/۰۸۰
۱۷	حسابداری دولتی	پیام نور	پژوهشی	۱۳۹۳	۵	۳۸	۲	۰/۰۵۳
۱۸	راهبرد مدیریت مالی	دانشگاه الزهرا (س)	پژوهشی	۱۳۹۲	۱۸	۱۲۸	۲	۰/۰۱۶
۱۹	International journal of management accounting and economics	مهندسی مالی با همکاری انجمن حسابداری مدیریت ایران	پژوهشی	۱۳۹۴	۵	۳۵	۲	۰/۰۵۷
۲۰	حسابداری مالی	دانشگاه آزاد اسلامی	پژوهشی	۱۳۸۸	۳۴	۲۲۹	۱	۰/۰۰۴
۲۱	دانش مالی تحلیل اوراق بهادار	دانشگاه آزاد اسلامی	پژوهشی	۱۳۸۷	۳۸	۳۰۹	۱	۰/۰۰۳

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	رتبه‌ی نشریه	سال شروع به کار	تعداد شماره‌های منتشر شده	تعداد مقاله‌های منتشر شده	تعداد مقاله‌های مالیات منتشر شده	درصد تشکیل دهنده مقاله‌های مالیات
۲۲	مطالعات حسابداری و حسابرسی	انجمن حسابداری ایران	پژوهشی	۱۳۹۱	۲۰	۱۵۸	۱	۰/۰۰۶
۲۳	پیشرفت‌های حسابداری	دانشگاه شیراز	پژوهشی	۱۳۸۴	۱۸	۱۴۴	۰	۰
۲۴	مهندسی مالی و مدیریت اوراق بهادار	دانشگاه آزاد اسلامی	پژوهشی	۱۳۸۹	۲۹	۲۶۶	۰	۰
۲۵	چشم‌انداز مدیریت مالی و حسابداری	دانشگاه شهید بهشتی	پژوهشی	۱۳۹۰	۱۵	۱۰۵	۰	۰
۲۶	تحقیقات مالی اسلامی	دانشگاه امام صادق (ص)	پژوهشی	۱۳۹۰	۱۲	۷۷	۰	۰
۲۷	مدیریت دارایی و تأمین مالی	دانشگاه اصفهان	پژوهشی	۱۳۹۲	۱۹	۱۶۵	۰	۰
جمع کل								
					۷۱۳	۵۶۹۶	۹۰	۰/۰۱۶

طبق مشاهدات فوق، ۰/۰۱۶ از مقاله‌های منتشر شده در نشریه‌های حسابداری و مالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به مالیات اختصاص داشته است.

سایر نشریه‌های حسابداری و مالی^۶

نگاره ۲ تعداد مقاله‌های مرتبط با مالیات را در سایر نشریه‌های حسابداری و مالی را تا انتهای آذر ۱۳۹۶ به ترتیب فراوانی نشان می‌دهد.

نگاره (۲) - تعداد مقاله‌های مرتبط با مالیات در سایر نشریه‌های حسابداری و مالی

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	رتبه‌ی نشریه	سال شروع به کار	تعداد شماره‌های منتشر شده	تعداد مقاله‌های منتشر شده	تعداد مقاله‌های مالیات منتشر شده	درصد تشکیل دهنده مقاله‌های مالیات
۱	اقتصاد مالی	دانشگاه اقتصاد و حسابداری واحد تهران مرکزی	—	۱۳۸۷	۳۷	۲۸۳	۱۱	۰/۰۳۹
۲	پژوهش حسابداری	دانشگاه الزهرا	—	۱۳۹۰	۲۶	۲۱۱	۵	۰/۰۲۴
۳	مطالعات مدیریت و حسابداری	موسسه آموزش عالی غیرانتفاعی تاکستان	—	۱۳۹۴	۸	۲۲۸	۳	۰/۰۱۳
۴	پژوهش‌های جدید در مدیریت و حسابداری	موسسه آموزش عالی آزاد نگاره	—	۱۳۹۴	۳۴	۴۵۳	۳	۰/۰۰۷
۵	حسابرس	سازمان حسابرسی	—	۱۳۸۷	۹۱	۱۱۷۴	۲	۰/۰۰۲
۶	بررسی‌های حسابداری	دانشگاه شهید چمران اهواز	—	۱۳۹۲	۱۴	۱۹	۲	۰/۱۰۵
۷	دانش و پژوهش حسابداری	انجمن حسابداری ایران	—	۱۳۸۴	۴۷	۲۷۷	۱	۰/۰۰۴
۸	حسابداری سلامت	دانشگاه علوم پزشکی شیراز	پژوهشی	۱۳۹۱	۱۶	۹۱	۱	۰/۰۱۱

^۶ - منظور از سایر نشریه‌ها، نشریه‌هایی است که اسامی آن‌ها در بخش حسابداری و مالی سایت نشریات وزارت علوم وجود ندارد.

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	رتبه‌ی نشریه	سال شروع به کار	تعداد شماره‌های منتشر شده	تعداد مقاله‌های منتشر شده	تعداد مقاله‌های مالیات منتشر شده	درصد تشکیل دهنده مقاله‌های مالیات
۹	حسابرسی: نظریه و عمل (الکترونیکی)	انجمن حسابرسان داخلی ایران	—	۱۳۹۳	۷	۸۹	۱	۰/۰۱۱
۱۰	پژوهش‌های نوین در حسابداری	دانشگاه پیام نور	ترویجی	۱۳۹۲	۵	۴۲	۱	۰/۰۲۴
۱۱	پژوهش‌های مالی اسلامی	پیام نور	علمی پژوهشی	۱۳۹۲	۳	۲۰	۱	۰/۰۵۰
۱۲	مدیریت اقتصاد و حسابداری	مهندس سمانه الیاسی	—	۱۳۹۶	۲	۱۶	۱	۰/۰۶۳
۱۳	نظریه نوین حسابداری	موسسه آموزش عالی رجا	—	۱۳۹۲	۹	۴۵	۱	۰/۰۲۲
۱۴	حسابدار رسمی	جامعه حسابداران رسمی ایران	—	۱۳۸۳	۴۵	۶۳۲	۰	۰/۰۰۰
۱۵	حسابرسیان داخلی (الکترونیکی)	انجمن حسابرسان داخلی ایران	—	۱۳۹۳	۷	۸۰	۰	۰/۰۰۰
۱۶	حسابرسی فناوری اطلاعات	سید محسن هاشمی	—	۱۳۹۳	۵	۱۸	۰	۰/۰۰۰
۱۷	مطالعات مالیو بانکداری اسلامی	موسسه آموزش عالی بانکداری	—	۱۳۹۴	۸	۲۲۷	۰	۰/۰۰۰
جمع کل					۳۶۴	۳۹۰۵	۳۳	۰/۰۰۸

بر اساس مشاهدات بالا، ۰/۰۰۸ از مقاله‌های منتشر شده در سایر نشریه‌های حسابداری، به مالیات اختصاص دارد.

مقاله‌های مالیات در نشریه‌های غیر حسابداری و مالی

تعداد مقاله‌های مرتبط با مالیات را در نشریه‌های غیر حسابداری و مالی تا انتهای آذر ۱۳۹۶ به ترتیب فراوانی عبارتند از: پژوهشنامه مالیات ۷۸ عدد، پژوهشنامه اقتصادی ۳۸ عدد، مجله اقتصادی ۱۵ عدد، مجله تحقیقات اقتصادی ۱۲ عدد، فصلنامه برنامه‌ریزی و بودجه ۷ عدد، فصلنامه سیاست‌های مالی و اقتصادی ۷ عدد، فصلنامه پژوهش‌های اقتصادی ایران ۶ عدد، پژوهش‌های رشد و توسعه اقتصادی ۶ عدد، پژوهشنامه اقتصاد کاربردی ۶ عدد، مطالعات کمی در مدیریت ۵ عدد، نشریه راهبرد توسعه ۴ عدد، فصلنامه اقتصاد اسلامی ۴ عدد، فصلنامه اقتصاد مقداری ۳ عدد، فصلنامه مدل‌های اقتصادسنجی ۲ عدد، پژوهشنامه اقتصاد انرژی ۲ عدد، پژوهشنامه اقتصاد انرژی ۲ عدد، نشریه آینده‌پژوهی مدیریت ۱ عدد، فصلنامه اقتصاد شهر ۱ عدد، پژوهشنامه اقتصاد

کلان‌عدد، پژوهشنامه اقتصاد کلان ۱ عدد، ماهنامه پژوهش ملل ۱ عدد، پژوهشنامه اقتصاد انرژی ایران ۱ عدد، فصلنامه اقتصاد کشاورزی و توسعه ۱ عدد، پژوهش‌های پولی بانکی ۱ عدد، مجله اطلاعات سیاسی اقتصادی ۱ عدد، فصلنامه تحقیقات جدید در علوم انسانی ۱ عدد، فصلنامه جستارهای اقتصادی ۱ عدد، مجله رسالت مدیریت دولتی ۱ عدد، فصلنامه رفاه اجتماعی ۱ عدد، ماهنامه کتاب ماه کودک و نوجوان ۱ عدد، فصلنامه مجلس و راهبرد ۱ عدد، فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری ۱ عدد، فصلنامه مدیریت سازمان‌های دولتی ۱ عدد، فصلنامه مدیریت فرهنگی ۱ عدد، فصلنامه نظریه‌های کاربردی اقتصاد ۱ عدد که در مجموع تعداد مقاله‌های مرتبط با مالیات در نشریه‌های غیر حسابداری و مالی تا انتهای آذر ۱۳۹۶ تعداد ۲۱۵ مقاله است. بر اساس آمار فوق‌نشریه «پژوهشنامه مالیات» وابسته به سازمان امور مالیاتی کشور که با رتبه پژوهشی منتشر می‌شود با تعداد ۷۸ مقاله به انتشار بیشترین مقاله در زمینه مالیات پرداخته است. با وجود این می‌توان دریافت که تعداد مقاله‌های منتشر شده در زمینه مالیات ۳۳۸ است. نگاره ۳ تعداد مقاله‌های مرتبط با مالیات منتشر شده در کل نشریه‌ها منتشر شده در نشریه‌ها را به ترتیب فراوانی نشان می‌دهد.

نگاره (۳) - تعداد مقاله‌های مرتبط با مالیات منتشر شده در کل نشریه‌ها

ردیف	عنوان نشریه	تعداد مقاله‌های مرتبط با مالیات	درصد تشکیل‌دهنده هر گروه
۱	نشریه‌های غیر حسابداری و مالی	۲۱۵	۰/۶۳۶۱
۲	نشریه‌های موجود در بخش حسابداری و مالی سایت نشریات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۹۰	۰/۲۶۶۳
۳	سایر نشریه‌های حسابداری و مالی	۳۳	۰/۰۹۷۶
	جمع کل	۳۳۸	۱۰۰

نگاره ۳ نشان می‌دهد که بیشترین انتشار مقاله‌های مالیات مربوط به نشریه‌های غیر حسابداری و مالی است. **آزمون فرضیه‌ها:** برای انجام آزمون فرضیه‌ها ابتدا باید نرمال بودن داده‌ها سنجیده شود. برای این منظور با توجه به کم بودن تعداد داده‌ها از آزمون کلموگوروف - اسمیرنوف^۷ استفاده شد.

نگاره (۴) - بررسی نرمال بودن میزان مقاله‌های منتشر شده مالیات در هر گروه از نشریه‌ها

معناداری	Z	انحراف معیار	میانگین	یافته‌ها
۰/۲۷۱	۰/۹۹۹	۲/۹۶۱	۳/۳۳۳	نشریه‌های پژوهشی وزارت علوم
۰/۱۲۸	۱/۱۷۲	۲/۶۸۰	۱/۹۴۱	سایر نشریه‌های حسابداری و مالی
۰/۰۰۰	۲/۱۲۰	۱۴/۳۹۶	۶/۳۲۳	نشریه‌های غیر حسابداری و مالی
۰/۵۰۷	۰/۸۲۳	۵/۰۶۴	۴۲/۲۵۰	محتوای مقاله

نگاره ۴ نشان می‌دهد که معناداری مقاله‌های منتشر شده در نشریه‌های پژوهشی وزارت علوم، سایر نشریه‌های حسابداری و مالی و محتوای مقاله‌ها بالاتر از ۰/۰۵ است و بنابراین دارای توزیع نرمال هستند و لذا می‌توان از آزمون‌های پارامتریک برای آن‌ها استفاده کرد، ولی معناداری مقاله‌های منتشر شده در نشریه‌های غیر حسابداری و مالی پایین‌تر از ۰/۰۵ است و لذا دارای توزیع نرمال نیست، بنابراین برای آن‌ها باید از آزمون‌های نا پارامتریک استفاده کرد.

فرضیه اول: میانگین تعداد مقاله‌های منتشر شده در زمینه مالیات در مجلات وزارت علوم تحقیقات و فناوری، کمتر از میانگین تعداد مقاله‌های منتشر شده در سایر نشریه‌های حسابداری و مالی است.

$$H_0: \mu_1 \geq \mu_2$$

$$H_1: \mu_1 < \mu_2$$

⁷-Kolmogorov-Smirnov

μ_1 : میانگین تعداد مقاله‌های منتشرشده در مجلات وزارت علوم تحقیقات و فناوری

μ_2 : میانگین تعداد مقاله‌های منتشرشده در سایر نشریه‌های حسابداری و مالی

چون فرضیه مطرح‌شده به مقایسه دو جامعه می‌پردازد، برای بررسی درستی یا نادرستی آن باید از آزمون مقایسه میانگین دو جامعه استفاده کرد. برای آزمون مقایسه میانگین دو جامعه لازم است بررسی شود آیا واریانس دو جامعه برابرند یا خیر. به‌عبارت‌دیگر آزمون تساوی واریانس‌ها مقدم بر آزمون تساوی میانگین‌ها است. برای آزمون تساوی واریانس‌ها از آزمون لوین^۸ استفاده می‌کنیم. در این آزمون فرض صفر تساوی واریانس‌های مجلات وزارت علوم تحقیقات و فناوری و سایر نشریه‌های حسابداری و مالی است.

$$H_0: \sigma_1^2 = \sigma_2^2$$

$$H_1: \sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$$

برای آزمون فرضیه اول؛ از آزمون T مستقل استفاده شد. یافته‌های فرضیه یک در نگاره ۵ قابل مشاهده است.

نگاره (۵) - یافته‌های آزمون T مستقل فرضیه اول پژوهش

متغیر	آزمون لون		t	درجه آزادی	معناداری	انحراف معیار	فاصله اطمینان ۹۵ درصدی اختلاف	
	F	معناداری					کمینه	بیشینه
واریانس برابر	۱/۵۶۷	۰/۲۱۸	۱/۵۷۴	۴۲	۰/۱۲۳	۰/۰۸۸۴	-۰/۳۹۳	۳/۱۷۷
واریانس نابرابر			۱/۶۱۰	۳۶/۷۰۴	۰/۱۱۶	۰/۸۶۵	-۰/۳۵۹	۳/۱۴۴

همان‌طور که در نگاره ۵ مشاهده می‌شود، سطح معناداری آزمون لون معادل ۰/۲۱۸ است که از مقدار خطای ۰/۰۵ بزرگ‌تر است، در نتیجه فرض برابری واریانس‌ها (H_0) پذیرفته می‌شود، لذا اطلاعات سطر اول را برای نتیجه‌گیری در مورد میانگین‌ها مورد بررسی قرار می‌دهیم؛ زیرا اگر مقدار آزمون لون نشان دهد که دو گروه دارای واریانس‌های غیرمساوی هستند (مقدار احتمال کمتر از ۰/۰۵ باشد) در این صورت باید مقدار t را برای واریانس‌های غیر برابر استفاده کرد. از یافته‌های سطر دوم بهره‌برداری نمود. همچنین سطح معناداری آزمون میانگین‌ها با فرض تساوی واریانس بیشتر از ۵ درصد است؛ پس H_0 پذیرفته می‌شود و ادعای ما مبنی بر اینکه میانگین تعداد مقاله‌های منتشرشده در زمینه ی مالیات در مجلات وزارت علوم تحقیقات و فناوری، کمتر از میانگین تعداد مقاله‌های منتشرشده در سایر نشریه‌های حسابداری و مالی است تأیید نمی‌شود.

یافته‌های نگاره ۴ نشان می‌دهد که میانگین تعداد مقاله‌های مالیات منتشرشده در نشریه‌های پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بیشتر از سایر نشریه‌های حسابداری و مالی است. لذا فرضیه اول مبنی بر اینکه میانگین تعداد مقاله‌های منتشرشده در زمینه ی مالیات در مجلات «علمی پژوهشی» وزارت علوم تحقیقات و فناوری، کمتر از میانگین تعداد مقاله‌های منتشرشده در سایر نشریه‌های حسابداری و مالی است تأیید نمی‌شود.

فرضیه دوم: میانگین تعداد مقاله‌های منتشرشده در زمینه ی مالیات در مجلات «علمی پژوهشی» وزارت علوم تحقیقات و فناوری، کمتر از میانگین تعداد مقاله‌های منتشرشده در سایر نشریه‌های غیر حسابداری و مالی است.

$$H_0: \mu_1 \geq \mu_3$$

$$H_1: \mu_1 < \mu_3$$

μ_1 : میانگین تعداد مقاله‌های منتشرشده در مجلات وزارت علوم تحقیقات و فناوری

μ_3 : میانگین تعداد مقاله‌های منتشرشده در سایر نشریه‌های غیر حسابداری و مالی

برای آزمون فرضیه دوم با توجه به نرمال نبودن توزیع مقاله‌های منتشرشده در نشریه‌های غیر حسابداری و مالی از آزمون ناپارامتریک من-ویتنی (آزمون U) استفاده شد؛ که یافته‌های آن در نگاره ۶ قابل مشاهده است.

نگاره (۶) - یافته‌های آزمون آماره U (من - وینتی) فرضیه دوم پژوهش

یافته‌ها	
آماره من وینتی	۴۴۱/۰۰۰
آماره Z	-۰/۲۶۸
معناداری	۰/۷۸۹

همان‌طور که در نگاره ۶ مشاهده می‌شود، سطح معناداری آزمون من وینتی معادل ۰/۷۸۹ است که از مقدار خطای ۰/۰۵ بزرگ‌تر است، بنابراین H_0 پذیرفته شده و فرضیه پژوهش مبنی بر اینکه میانگین تعداد مقاله‌های منتشر شده در زمینه ی مالیات در مجلات «علمی پژوهشی» وزارت علوم تحقیقات و فناوری، کمتر از میانگین تعداد مقاله‌های منتشر شده در سایر نشریه‌های غیر حسابداری و مالی است تأیید نمی‌شود.

تحلیل محتوای مقاله‌های مالیات

برای بررسی پیام‌های اصلی پژوهش‌ها، بر اساس رویکرد توصیفی، مطالعه‌های مربوط برحسب مشابهت موضوع‌ها و محتوای آن‌ها در طبقات همگن قرا گرفته و به ۸ دسته‌ی عمده به‌صورت زیر طبقه‌بندی و دسته‌بندی شدند:

۱- سایر موضوعات مالیات ۲- اجتناب مالیاتی ۳- ارزش‌افزوده مالیات ۴- فرار مالیاتی ۵- تهور مالیاتی ۶- مالیات سبز ۷- سپر سازی مالیاتی ۸- تکمین مالیاتی. نگاره ۷ تعداد و درصد تشکیل‌دهنده محورهای محتوای مقاله‌های مالیات را برحسب فراوانی به ترتیب نشان می‌دهد.

نگاره (۷) - تعداد و درصد تشکیل‌دهنده محورهای محتوایی مقاله‌های مالیات

ردیف	محور مقاله	تعداد مقاله منتشر شده	درصد
۱	مفاهیم مالیاتی	۱۵۹	۰/۴۷۰۴
۲	اجتناب مالیاتی	۵۳	۰/۱۵۶۸
۳	ارزش‌افزوده مالیاتی	۵۳	۰/۱۵۶۸
۴	فرار مالیاتی	۲۸	۰/۰۸۲۸
۵	تهور مالیاتی	۱۵	۰/۰۴۴۴
۶	مالیات سبز	۱۲	۰/۰۳۵۵
۷	سپر سازی مالیاتی	۱۲	۰/۰۳۵۵
۸	تکمین مالیاتی	۶	۰/۰۱۷۸
	جمع	۳۳۸	۱۰۰

آزمون فرضیه سوم: بین میانگین تعداد مقاله‌های منتشر شده در زمینه‌های مختلف محتوای مالیات تفاوت معناداری وجود دارد.

$$H_0: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3 = \mu_4 = \mu_5 = \mu_6 = \mu_7 = \mu_8$$

H_1 : دست کم میانگین تعداد مقاله‌های منتشر شده در دو زمینه محتوا یکسان نیست.

میانگین تعداد مقاله‌های منتشر شده در سایر موضوعات مالیاتی μ_1

میانگین تعداد مقاله‌های منتشر شده در زمینه اجتناب مالیاتی μ_2

میانگین تعداد مقاله‌های منتشر شده در زمینه ارزش‌افزوده مالیاتی μ_3

میانگین تعداد مقاله‌های منتشر شده در زمینه فرار مالیاتی μ_4

میانگین تعداد مقاله‌های منتشر شده در زمینه تهور مالیاتی μ_5

میانگین تعداد مقاله‌های منتشر شده در زمینه مالیات سبز μ_6

میانگین تعداد مقاله‌های منتشر شده در زمینه سپر سازی مالیاتی μ_7

میانگین تعداد مقاله‌های منتشر شده در زمینه تکمین مالیاتی μ_8

برای آزمون فرضیه سوم پژوهش با توجه به نرمال نبودن تعداد مقالات نشریه‌های غیر حسابداری و مالی از آزمون کروسکال - والیس^۹ (آزمون H) استفاده شده که نتیجه آزمون شامل دو ستاده است؛ که یافته‌های ستاده دوم آن (آماره کای دو) در نگاره ۸ مشاهده می‌شود.

نگاره (۸) - یافته‌های آماره کای دو فرضیه سوم پژوهش

محتوای مقاله‌های مالیات	یافته‌ها
۲۸۱/۰۱۰	کای اسکوئر
۷	درجه آزادی
۰/۰۰۰	sig

ستاده دوم آزمون کروسکال - والیس (نگاره ۸) آماره کای دو (2 χ)، درجه آزادی و sig را نشان می‌دهد. همان‌طور که مشهود است سطح معناداری آزمون معادل ۰/۰۰۰ کمتر از ۵ درصد است، بنابراین H_0 رد شده و ادعای یکسان نبودن میانگین تعداد مقاله‌های منتشر شده در زمینه‌های مختلف محتوای مالیات پذیرفته می‌شود.

در ادامه هر یک از گروه‌های هشت‌گانه محورهای مختلف مالیات تشریح می‌شوند:

سایر موضوعات مالیات: بیشترین مقاله‌های منتشر شده مربوط به مالیات، در زمینه «سایر موضوعات مالیات» است. در این گروه مقاله‌هایی قرار دارند که درباره موضوع‌هایی مانند ضرورت و اهمیت مالیات، فرهنگ مالیاتی، مشوق‌های مالیاتی، برنامه‌ریزی مالیاتی، ارائه راه‌کارهای تئوری و عملی درباره گسترش مالیات و عامل مؤثر بر مالیات و موارد مشابه است. مقاله‌ها و نشریه‌های منتشرکننده مرتبط با سایر موضوعات مالیات به ترتیب فراوانی عبارت اند از: پژوهشنامه مالیات ۴۴، پژوهشنامه اقتصادی ۲۵، اقتصاد مالی ۸، مجله تحقیقات حسابداری ۷، مجله اقتصادی ۶، پژوهشنامه اقتصاد کاربردی ۶، فصلنامه سیاست‌های مالی و اقتصادی ۵، فصلنامه پژوهش‌های اقتصادی ایران ۵، پژوهش‌های تجربی حسابداری ۵، فصلنامه اقتصاد اسلامی ۴، پژوهش حسابداری ۴، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت ۴، نشریه راهبرد توسعه ۳، پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی ۳، دانش حسابرسی ۳، پژوهش‌های رشد و توسعه اقتصادی ۲، فصلنامه برنامه‌ریزی و بودجه ۲، دانش سرمایه‌گذاری ۲، فصلنامه اقتصاد مقاداری ۲، تحقیقات مالی ۲، international journal of management accounting and economics ۲، نشریه مدیریت ورزشی ۱، مطالعات تجربی حسابداری مالی ۱، مطالعات کمی در مدیریت ۱، فصلنامه مدل‌های اقتصادسنجی ۱، فصلنامه اقتصاد شهر ۱، مجله اطلاعات سیاسی اقتصادی ۱، ماهنامه کتاب ماه کودک و نوجوان ۱، فصلنامه مجلس و راهبرد ۱، فصلنامه مدیریت فرهنگی ۱، فصلنامه نظریه‌های کاربردی اقتصاد ۱، حسابرسی ۱، نظریه نوین حسابداری ۱، دانش حسابداری ۱، تحقیقات حسابداری و حسابرسی ۱، مطالعات حسابداری و حسابرسی ۱. در مجموع تعداد مقاله‌های منتشر شده در سایر موضوعات مالیات ۱۵۹ مقاله می‌باشد.

اجتناب مالیاتی: تعاریف متفاوتی از اجتناب از پرداخت مالیات از سوی پژوهشگران ارائه شده است. رگو^{۱۰} [۲۴] اجتناب از پرداخت مالیات را به‌عنوان استفاده از روش‌های برنامه‌ریزی مالیاتی که به‌طور قانونی، پرداخت مالیات بر درآمد شرکت را کاهش می‌دهد، تعریف کرده است [۲۱]. فعالیت‌های اجتناب از پرداخت مالیات به‌طور متداول به ابزارهای صرفه‌جویی مالیاتی مربوط می‌شود که منابع را از دولت به سهامداران انتقال می‌دهد، بنابراین ارزش بعد از مالیات شرکت افزایش می‌یابد [۲۰]. تعداد مقاله‌ها و نشریه‌های منتشرکننده مقاله‌های مرتبط با اجتناب مالیاتی به ترتیب فراوانی عبارت اند از: دانش حسابداری ۷ عدد، پژوهشنامه مالیات ۶ عدد، دانش حسابداری مالی ۴ عدد، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت ۳ عدد، تحقیقات حسابداری و حسابرسی ۳ عدد، مطالعات کمی در مدیریت ۲ عدد، مطالعات مدیریت و حسابداری ۲ عدد، پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی ۲ عدد، پژوهش‌های حسابداری مالی ۲ عدد، راهبرد مدیریت مالی ۲ عدد، پژوهشنامه اقتصادی ۱ عدد، مجله اقتصادی ۱ عدد، فصلنامه برنامه‌ریزی و بودجه ۱ عدد، نشریه راهبرد توسعه ۱ عدد، فصلنامه رفاه اجتماعی ۱ عدد، فصلنامه مدیریت سازمان‌های دولتی ۱ عدد، اقتصاد مالی ۱ عدد، پژوهش‌های جدید در مدیریت و حسابداری ۱ عدد، حسابداری سلامت ۱ عدد، مدیریت اقتصاد و حسابداری ۱ عدد، پژوهش‌های تجربی حسابداری ۱ عدد، دانش حسابرسی ۱ عدد، دانش سرمایه‌گذاری ۱ عدد و بورس اوراق بهادار ۱ عدد. در مجموع تعداد مقاله‌های منتشر شده در زمینه اجتناب مالیات ۵۳ مقاله می‌باشد.

⁹ - Kruskal-wallis test

¹⁰ - Rego

ارزش افزوده مالیات: در طبقه بندی قانون مالیات ها، مالیات بر ارزش افزوده (VAT) در زمره مالیات غیر مستقیم بر مصرف و فروش داخلی کالاها و خدمات بشمار می آید. مالیات بر ارزش افزوده، نوعی مالیات بر فروش چند مرحله ای است که خرید کالاها و خدمات واسطه ای را از پرداخت مالیات معاف می کند و بار قانونی مالیاتی آن بردوش مصرف کننده نهایی است. این نوع مالیات ارزش افزوده بنگاه های معینی ما به تفاوت بین عایدی ناشی از فروش کالاها و خدمات و کل هزینه هایی پرداختی بابت خرید نهاده های تولید (به استثنای نیروی انسانی)، دریافت می شود. تعداد مقاله ها و نشریه های منتشر کننده ی مقاله ی مرتبط با مالیات بر ارزش افزوده عبارت اند از: پژوهشنامه اقتصادی ۱۱ عدد، پژوهشنامه مالیات ۹ عدد، مجله اقتصادی ۵ عدد، مجله تحقیقات اقتصادی ۴ عدد، بررسی های حسابداری و حسابرسی ۲ عدد، مطالعات کمی در مدیریت ۲ عدد، تحقیقات حسابداری و حسابرسی ۲ عدد، فصلنامه سیاست های مالی و اقتصادی ۱ عدد، فصلنامه پژوهش های اقتصادی ایران ۱ عدد، پژوهش های رشد و توسعه اقتصادی ۱ عدد، فصلنامه برنامه ریزی و بودجه ۱ عدد، فصلنامه اقتصاد مقداری ۱ عدد، مطالعات تجربی حسابداری مالی ۱ عدد، مطالعات تجربی حسابداری مالی ۱ عدد، حسابرسی ۱ عدد، حسابرسی ۱ عدد، پژوهشنامه اقتصاد انرژی ۱ عدد، پژوهش های جدید در مدیریت و حسابداری ۱ عدد، نشریه آینده پژوهی مدیریت ۱ عدد، پژوهشنامه اقتصاد کلان ۱ عدد، ماهنامه پژوهش ملل ۱ عدد، فصلنامه تحقیقات جدید در علوم انسانی ۱ عدد، فصلنامه جستارهای اقتصادی ۱ عدد، مجله رسالت مدیریت دولتی ۱ عدد، مطالعات مدیریت و حسابداری ۱ عدد، مطالعات مدیریت و حسابداری. ۱ عدد. در مجموع تعداد مقاله های منتشر شده در زمینه ارزش افزوده ۵۳ مقاله می باشد.

فرار مالیاتی: به هر نوع اقدام غیر قانونی جهت پرداخت صحیح مالیات از قبیل حساب سازی، عدم ارائه دفاتر، انجام فعالیت های اقتصادی بدون رسم و نشان فرار مالیاتی اطلاق می گردد. ویژگی آشکار فرار مالیاتی غیر قانونی بودن آن است. این امر به واسطه قصد اختیاری برای انجام تقلب صورت می پذیرد. مطالعات قبلی نشان می دهد که گزارش کمتر از واقع درآمد معمول ترین روش فرار مالیاتی توسط اشخاص است. فرار مالیاتی واجتناب از مالیات، هر دو به منظور گریز از پرداخت مالیات انجام می شود؛ اما تفاوت اساسی این دو، آن است که اجتناب از مالیات رفتاری قانونی است در حالی که فرار مالیاتی رفتاری غیر قانونی است. به عبارت دیگر فرار مالیاتی یک نوع تخلف از قانون است، اما اجتناب از مالیات ناشی از خلأ های قانونی در قانون مالیات های می باشد. تعداد مقاله ها و نشریه های منتشر کننده ی مقاله ی مرتبط با فرار مالیاتی عبارت اند از: پژوهشنامه مالیات ۱۱ عدد، فصلنامه برنامه ریزی و بودجه ۲ عدد، حسابداری ارزشی و رفتاری ۲ عدد، پژوهشنامه اقتصادی ۱ عدد، مجله تحقیقات اقتصادی ۱ عدد، پژوهش های رشد و توسعه اقتصادی ۱ عدد، حسابداری ۱ عدد، نشریه مدیریت ورزشی ۱ عدد، پژوهش های پولی بانکی ۱ عدد، فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری ۱ عدد، اقتصاد مالی ۱ عدد، پژوهش های جدید در مدیریت و حسابداری ۱ عدد، پژوهشنامه مالی اسلامی ۱ عدد، دانش سرمایه گذاری ۱ عدد، مطالعات تجربی حسابداری مالی ۱ عدد، حسابداری دولتی ۱ عدد، دانش مالی تحلیل اوراق بهادار ۱ عدد. در مجموع تعداد مقاله های منتشر شده در زمینه فرار مالیاتی ۲۸ مقاله می باشد.

تهور مالیاتی: تهور مالیاتی به دامنه ی محدودتری از رفتاری های اجتناب مالیاتی اشاره دارد که به طور خاص متهورانه باشد. در واقع حمایت ضعیف تر قانونی از وضعیت مالیاتی یک شرکت به طور منطقی نشان از وضعیت مالی متهورانه می باشد. شرکت هایی که وضع مالیاتی خود را به روش هایی که در رسیدگی های ممیزان مالیاتی (هر نهاد دیگر) رد می شود، وضع می نمایند متهور پنداشته می شود. این معیار این وضعیت را دارد که مشخصاً به ارزیابی و قضاوت حرفه ای مرتبط شده است [۲۲]. در واقع تهور مالیاتی به حالتی اطلاق می شود که در آن شرکت، با ممیزان مالیاتی به چالش می افتد و مالیات برای شرکت تأیید نمی شود این مفهوم به استفاده از ابهامات قانون برای کاهش مالیات پرداختی اشاره دارد. به عنوان مثال ممکن است که یک شرکت معامله خاصی را انجام دهد که قانون، به طور شفاف در مورد آن نظری نداده است و یا به دلیل داشتن ویژگی های چندگانه، تعیین مالیات قابل پرداخت با تفسیر قانون ممکن باشد. در این حالت، شرکت تفسیر بهتر از حیث پرداخت مالیات کمتر را در اظهارنامه مالیاتی به کار می گیرد، اما همواره این احتمال وجود دارد که ممیز مالیاتی تفسیر دیگری داشته باشد [۱]. تعداد مقاله ها و نشریه های منتشر کننده ی مقاله ی مرتبط با تهور مالیاتی عبارتند از: پژوهشنامه مالیات ۳ عدد، حسابداری مدیریت ۲ عدد، پژوهش های کاربردی در گزارشگری مالی ۲ عدد، پژوهش های حسابداری مالی ۲ عدد، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت ۱ عدد، بررسی های حسابداری و حسابرسی ۱ عدد، مجله اقتصادی ۱ عدد، پژوهش حسابداری ۱ عدد، پژوهش های نوین در حسابداری ۱ عدد، حسابداری مالی ۱ عدد. در مجموع تعداد مقاله های منتشر شده در زمینه تهور مالیاتی ۱۵ مقاله می باشد.

مالیات سبز: مالیات ها از یک سو به اصابت مالیاتی بر شرایط توری جامعه تأثیر گذار هستند و از سویی دیگر با جابه جایی منابع از بازاری به بازار دیگر آثار تخصیصی به همراه دارند. از این رو متخصصان اقتصاد همواره در پی شناسایی پایه هایی از مالیات هستند که کمترین عدم کارایی را به جامعه تحمیل کنند. در میان انواع مالیات ها، تنها پایه مالیاتی که چنین ویژگی دارد مالیات های زیست محیطی است. این پایه مالیاتی که به انواع آلودگی های محیط زیستی اعمال می شود تنها کارایی را

خداوند می‌کند. بلکه به دلیل کاهش هزینه‌های ناشی از آلودگی فایده اجتماعی را نیز افزایش می‌دهد و به این نوع مالیات اصطلاحاً مالیات سبز می‌گویند [۵].

تعداد مقاله‌ها و نشریه‌های منتشرکننده‌ی مقاله‌ی مرتبط با مالیات سبز عبارت‌اند از: پژوهشنامه مالیات ۳ عدد، پژوهش‌های رشد و توسعه اقتصادی ۲ عدد، مجله اقتصادی ۲ عدد، فصلنامه برنامه‌ریزی و بودجه ۱ عدد، اقتصاد مالی ۱ عدد، پژوهشنامه اقتصاد انرژی ایران ۱ عدد، فصلنامه اقتصاد کشاورزی و توسعه ۱ عدد. در مجموع تعداد مقاله‌های منتشر شده در زمینه مالیات سبز ۱۲ مقاله می‌باشد.

سپرسازی مالیاتی: بر طبق مطالعه [۲۳]، سپرسازی مالیاتی می‌تواند به عنوان گسترده‌ترین زیرمجموعه تهور مالیاتی که میزان تقید به قانون را نشان می‌دهد، تلقی گردد. سپرسازی مالیاتی در اکثر مواقع فاقد هدف تجاری قابل توجه می‌باشد و اغلب بر استفاده از راه‌گریز قانونی تکیه دارد، فرض می‌شود که در اغلب موارد و نه همیشه، تهور مالیاتی را منعکس می‌کند. سایر تعاریف رایج نیز بر این برداشت از سپرسازی مالیاتی و تأکید بر شاخصه تهور آن صحنه می‌گذارد. در تعاریف یادشده، اغلب به ارائه نادرست سود بر اساس انگیزه‌های مالیاتی و باهدف کاهش مالیات اشاره می‌گردد [۱۹] جامعه حسابداران رسمی آمریکا (AICPA) نیز سپرسازی مالیاتی را به عنوان «نداشتن هیچ منافع اقتصادی به جز اجتناب مالیاتی، مگر آنکه در راستای نیت اعمال قوانین مالیاتی باشد» تعریف کرده است [۱۷]. سپرسازی مالیاتی الزام‌غیرقانونی نبوده و تنها منحصرأ به فرار مالیاتی نیست. در واقع بسیاری از ساختارهای سپرگونه مالیاتی احتمالاً با این پیش‌فرض طراحی می‌شود که هرچند ولو اندک، منطبق با قانون باشد به عبارت دیگر شرکت‌های با سپر مالیاتی الزام و تقید به قانون را می‌آزمایند [۲۳] و در واقع همواره با این حدود قانونی در تعارض قرار نمی‌گیرند. تعداد مقاله‌ها و نشریه‌های منتشرکننده‌ی مقاله‌ی مرتبط با سپرسازی مالیاتی عبارتند از: دانش حسابداری ۲ عدد، بررسی‌های حسابداری ۲ عدد، فصلنامه سیاست‌های مالی و اقتصادی ۱ عدد، پژوهش‌های تجربی حسابداری ۱ عدد، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت ۱ عدد، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی ۱ عدد، حسابداری مدیریت ۱ عدد، دانش حسابداری مالی ۱ عدد، پژوهش‌های کاربردی در گزارشگری مالی ۱ عدد، بورس اوراق بهادار ۱ عدد. در مجموع تعداد مقاله‌های منتشر شده در زمینه سپرسازی مالیاتی ۱۲ مقاله می‌باشد.

تمکین مالیاتی: منظور از تمکین مالیاتی این است که مؤدیان، قوانین و مقررات مالیاتی کشور را به چه میزان رعایت می‌کنند. این رعایت شامل ثبت نام در سیستم مالیاتی، تسلیم اظهارنامه، نگهداری و ارائه اسناد و مدارک، محاسبه، گزارش مستقیم، جمع درآمد شرکت‌ها و درآمد فعالیت‌های انتفاعی سایر اشخاص حقوقی که از منابع مختلف در ایران یا خارج از ایران تحصیل می‌شود، رعایت قوانین و مقررات مالیاتی توسط شرکت، یعنی تطابق هرچه بیشتر مالیات ابرازی که بر اساس قوانین و مقررات تعیین می‌شود و شرکت در اظهارنامه مالیاتی موضوع ماده ۱۱۰ قانون مالیات‌های مستقیم آن راجع می‌کند (با مالیات قطعی) که مأموران مالیاتی سازمان امور مالیاتی کشور تشخیص می‌دهند و قطعی می‌شود و این همان تمکین مالیاتی از سوی مؤدی است [۱۴]. تعداد مقاله‌ها و نشریه‌های منتشرکننده‌ی مقاله‌ی مرتبط با تمکین مالیاتی عبارت‌اند از: پژوهشنامه مالیات ۲ عدد، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی ۱ عدد، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت ۱ عدد، حسابداری دولتی ۱ عدد، حسابرسی: نظریه و عمل (الکترونیکی) ۱ عدد در مجموع تعداد مقاله‌های منتشر شده در زمینه تمکین مالیاتی ۶ مقاله می‌باشد. کم بودن مقاله‌های این حوزه در مقابل اهمیت فوق‌العاده آن ضرورت پژوهش بیشتر در این زمینه را اثبات می‌کند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف اصلی این پژوهش بررسی تجربی تعداد و محتوای مقاله‌های منتشرشده در حوزه مالیات و تحلیل محتوای آن‌ها بود. یافته‌های این مطالعه نشان داد که تعداد مقاله‌های مالیات منتشرشده در نشریه‌های حسابداری و غیر حسابداری تا پایان آذر ۹۶ برابر با ۳۳۸ مقاله است که باتوجه به اهمیت موضوع و مقایسه با حجم مقاله‌های منتشر شده رقم بسیار کوچکی است. این رقم در نشریه‌های حسابداری و مالی مورد تأیید وزارت علوم نسبت به کل مقاله‌های منتشرشده ۹۰ مقاله یا ۰/۰۱۶ و در سایر نشریه‌های حسابداری و مالی نسبت به کل مقاله‌های منتشرشده ۳۳ مقاله و برابر ۰/۰۰۸ است. همچنین حجم مقاله‌های منتشرشده در سایر نشریه‌های حسابداری و مالی کمتر از سایر نشریه‌ها است. تحلیل محتوا نیز نشان می‌دهد که پژوهشگران توجه کمی به بحث مالیات در زمینه تمکین مالیاتی داشته‌اند.

در صورتی که مسئله مالیات و چالش‌های مالیاتی در زمینه‌های علمی بررسی، کنکاش و پژوهش نشود و معایب و ایرادات آن پس از شناسایی و برنامه‌ریزی رفع نشود، نمی‌توان انتظار برطرف شدن مشکل‌های فعلی مالیاتی و رسیدن به جامعه‌ی آرمانی را داشت. لذا استادان، دانشجویان، دانش‌پژوهان و انجمن‌های حسابداری باید به اهمیت و ضرورت مالیات در جامعه بیش‌ازپیش توجه کنند تا مالیات و پرداخت آن نهادینه شود. از این‌رو پژوهش‌های کاربردی و ارائه‌ی راه‌کارهای عملی و منطبق با واقعیت در حوزه‌ی مالیات، نیاز فعلی جامعه است.

منابع و مراجع

- ۱- اعتمادی، حسین. سیاسی، سحر و محمدعلی ساری. (۱۳۹۵). چارچوب مفهومی طرح‌ریزی مالیات شرکتی. *فصلنامه پژوهش حسابداری*، دوره ۵، شماره ۴، ص ۶۱-۸۰.
- ۲- پاریاد، رحمان و بهزاد ملکی. (۱۳۸۷). جایگاه کشورهای جهان سوم در انتشار تولیدات علمی جهان (مطالعه‌ی موردی: کشور جمهوری اسلامی ایران). تهران، کنگره‌ی ملی علوم انسانی، مرکز مطالعات فرهنگی و علوم انسانی.
- ۳- جعفری لنگرودی، محمدجعفر. (۱۳۸۰). *ترمیم‌نوآوری حقوقی*. چاپ هشتم، تهران: انتشارات گنج دانش.
- ۴- حسینی، نیره سادات و رضا غلامی جمکرانی. (۱۳۹۶). تحلیل محتوای پژوهش‌های مدیریت سود. *فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مدیریت*، سال ۱۰، شماره ۳۵، ص ۹۱-۱۰۵.
- ۵- حیدری، مهدی. یعقوب نژاد، یحیی. هلالی، ریحانه و مرتضی عباسپور. (۱۳۹۴). ارائه مدلی جهت تعیین نرخ بهینه مالیات زیست‌محیطی (با تأکید بر اثر تخصیص مجدد در صنعت برق ایران). *پژوهشنامه مالیات*، سال ۲۳، شماره ۲۶، ص ۶۵-۸۶.
- ۶- راهنمای رود پشته، فریدون. بنی طالبی دهکردی، بهاره و مریم کاویان. (۱۳۹۳). تحلیل موضوعی نشریات علمی پژوهشی حوزه مالی و حسابداری در ایران و مقایسه با نشریه Finance آمریکایامدل پانل دیتا. *فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مدیریت*، سال ۷، شماره ۲۳، ص ۳۱-۴۲.
- ۷- راهنمای رودپشته، فریدون، وکیلی فرد، حمیدرضا. بنی طالبی دهکردی، بهاره و مریم کاویان. (۱۳۹۳). تحلیل محتوای نشریات علوم مالی دارای رتبه علمی-پژوهشی ایران و مقایسه با نشریه Finance آمریکا. *فصلنامه علمی پژوهشی دانش مالی تحلیل اوراق بهادار*، سال ۷، شماره ۲۱، ص ۷۱-۸۶.
- ۸- راهنمای رود پشته، فریدون. بنی طالبی دهکردی، بهاره و مریم کاویان. (۱۳۹۱). تحلیل محتوای نشریات دارا رتبه علمی-پژوهشی رشته حسابداری در ایران. *فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مدیریت*، سال ۵، شماره ۱۵، ص ۱۲۱-۱۴۳.
- ۹- رنگریز، حسن و غلامحسین خورشیدی. (۱۳۸۵). *مالیه عمومی و تنظیم خط‌مشی مالی دولت*. چاپ پنجم، تهران: شرکت چاپ و نشر بازرگانی وابسته به موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی.
- ۱۰- سیف، علی‌اکبر. (۱۳۷۵). *روش تهیه‌ی پژوهشنامه در روان‌شناسی و علوم تربیتی*. تهران، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن.
- ۱۱- عرب مازار، علی‌اکبر و علی دهقانی. (۱۳۸۸). برآورد کارایی مالیات بردرآمد مشاغل و اشخاص حقوقی در استان‌های کشور. *فصلنامه تخصصی مالیات*، دوره جدید، شماره ۷، ص ۴۵-۶۴.
- ۱۲- مالکی مقدم، هوشنگ و عبدالله عباسی. (۱۳۸۲). *حقوق مالیاتی و این‌دورسی آن*، چاپ اول، قم: موسسه انتشارات خانه خرد.

- ۱۳- مجتهد، احمد و اعظم احمدیان. (۱۳۸۶). اثر درآمدهای مالیاتی دولت بر رفاه اجتماعی ایران. *پژوهشنامه اقتصادی*، دوره ۷، شماره ۲۴، ص ۴۵-۷۱.
- ۱۴- ملا نظری، مهناز، ابو حمزه، مینا و محمد مهدی میرزایی عباس آباد. (۱۳۹۵). فرهنگ سازمانی و تمکین مالیاتی (مطالعه موردی اداره کل مالیاتی مؤدیان بزرگ). *بررسی های حسابداری و حسابرسی*، دوره ۲۳، شماره ۱۰، ص ۱-۱۸.
- ۱۵- نمازی، محمد، رجب دری، حسین و اعظم روستا میمندی. (۱۳۹۶). بررسی تعداد و تحلیل محتوای مقاله های مرتبط با اخلاق حرفه ای حسابداری در ایران. *مجله ی پیشرفتهای حسابداری دانشگاه شیراز*، دوره نهم، شماره اول، ص ۱۹۳-۲۲۶.
- ۱۶- یاسینی، سید محمد. (۱۳۸۵). *بررسی اثربخشی اصلاح ساختار نظام مالیاتی و تأثیر آن بر سازمان امور مالیاتی استان تهران*. پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت تشکیلات و روش ها، دانشکده مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، تهران.
- 17- AICPA. (2003). *Pooooee Ill :: Steettt hiii tee mmmnsii nn'RRIii eemmnts Regarding Auditor Independence*. file no: S7*49-02.
- 18- Adhikari, A. Betanokourt, L:Alshameri, F. (2014). The SEC's proposed IFRS roadmap: An analysis of comment letters using content analysis and textual software. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, Vol.23(2), Pp. 98-108.
- 19- Bankman, j. (2004). An Academics view of the tax shelter Battel, in Crisis in tax Administration, Henry Aaron and joel slemrod, eds: Washington, D.C, The brookings institution, Pp.9-28.
- 20- Desai, M.A: Dharmapala, D. (2009). Corporate Tax Avoidance and Firm Value. *The Review of Economics and Statistics*, Vol.91, No. 3, Pp. 537-546.
- 21- Hanlon, M: Heitzman, S. (2010). A Review of Tax Research. *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 50, No.2- 3, Pp. 127-178.
- 22- Lietz, G. (2013). *tax avoidance vs tax Aggressiveness: A Unifying conceptual framework working paper*, available at: www.ssen.com, 2363828.
- 23- Lisowsky, p. Leslie, R. & Andrew S. (2013). Do publicly Disclosed tax Reserves tell us About Privately Disclosed tax shelter Activity? *Journal of Accounting Research*, Vol. 51(3), Pp. 583-629.
- 24- Rego, S. (2003). Tax Avoidance' Activities of U.S. Multinational Corporations. *Contemporary Accounting Research*, Vol. 20, No. 4, Pp. 805-833.